

PROVÍNCIA ÚNICA

«Això és una rabieta per una sentència del Tribunal Constitucional que ha sortit favorable a la Diputació de Barcelona», creu Pere Navarro sobre la proposta de província única. «El que pretén la Generalitat —diu el Governador— és fer-se amb els diners de les Diputacions, però si vol descentralitzar es pot fer tranquil·lament sense la província única».

El governador, que creu que d'alguna manera o d'altra han d'existir càrrecs de coordinació dels serveis de l'Estat a les regions —figures similars al governador civil actual però amb un altre nom—, no es preocupa pels efectes que pugui ocasionar la província única en els serveis estatals, perquè pràcticament no tenen massa incidència en la societat civil. Navarro no veu massa el sentit de la proposta. «Si això ha de representar un servei al ciutadà, hi estic d'acord, però això no ho veig per enlloc», declara el governador civil.

Per a Josep Arnau, president de la Diputació, l'única cosa que l'ha sorprès d'aquest procés és que simultàniament a la proposta que suprimiria diputacions i governs civils no se n'hagi fet una altra d'equivalència immediata. «En el moment que suprimeixes una administració local —declara Arnau— has d'oferir un nivell substitutori». El president de la Diputació, que assegura estar convençut que Catalunya com a país ha de tenir un govern únic, creu en un model administratiu regional que passi per unes unitats on s'integri la funció representativa de les diputacions alhora que s'hi compagini el poder executiu i representatiu de la Generalitat. Una cabriola difícil que s'hauria de compaginar amb l'existència de la figura d'un coordinador de l'administració perifèrica de l'Estat.

Per al diputat convergent Ricard Masó, membre de la comissió de política territorial del Parlament de Catalunya, es tracta d'una vella aspiració «que tenim l'obligació de plantejar, com a catalans», i que està en la línia de la supressió de les tanques provincials que contemplava la llei del 1980.

Des de demà, el tema es tractarà en ponència conjunta al Parlament de Catalunya. Segons Ricard Masó, es pretén que la proposta que es faci a Madrid vingui abona-

da per un consens entre les forces polítiques d'aquí, i creu que aquesta és una possibilitat factible.

Saber si s'hi arribarà és difícil, perquè de les declaracions dels socialistes espanyols es desprèn una clara voluntat de no acceptar-ho, de moment, i des del PSC s'estan donant arguments contra la manera com s'ha plantejat el tema. Cap socialista català, fins al moment, no s'ha manifestat contrari que el Principat pugui ser una província única, però s'ha deixat clar que no ho ha de ser de la manera com ho

ha vist CiU. S'assegura que es fa una proposta sense saber com s'aplicarà, i des de CiU es replica que mai no s'ha vist fer lleis de desenvolupament abans de l'aprovació de la llei marc.

Segui com sigui, independentment a quin consens s'arribi a Catalunya, la proposta de província única no aprovarà l'examen de les Corts indemes. Què s'haurà de cedir? Hi ha qui diu que des de l'administració de la Generalitat no es veuria malament l'existència de càrrecs estatals de coordinació a

cada regió, com si es tractessin de províncies, però això, com tots els altres interrogants que graviten entorn de l'assumpte, no és més que una especulació prematura.

La futura divisió territorial de Catalunya haurà de conviure amb altres divisions que funcionen actualment. L'església manté activa la distribució d'arxiprestats i diòcesis força diferent de la de les comarques i les futures regions. Els partits judicials no s'han ajustat tampoc a les comarques, i les zones administratives de les entitats para-

estats —com la Telefònica o les companyies elèctriques— funcionen amb uns altres esquemes. Afegeix-hi aquí les zones de recaptació de tributs i d'altres de similars, i tindrem conformat un univers de subdivisions territorials ben diferents de les que proclama la Generalitat.

Segons el document elaborat pel consell executiu, presentat pel conseller Gomis en la reunió de divendres passat, les sis regions amb què es dividirà Catalunya seran les següents: la primera, que abarcarà les comarques del Barcelonès, el baix Llobregat, el Maresme, el Vallès Oriental, el Vallès Occidental i el Garraf, amb capital a Barcelona. La segona agruparà les comarques del Gironès, el baix Empordà, l'alt Empordà, la Selva, la Garrotxa, el Pla de l'Estany i la del Ripollès, amb capital a Girona. La tercera integra totes les comarques de la província de Lleida, exceptuant la part de la comarca de la Cerdanya que hi estava integrada, amb capital a Lleida. La quarta abarca les comarques del Tarragonès, l'alt Penedès, el baix Penedès, el Priorat, el baix Camp, l'alt Camp, i la Conca del Barberà, amb capital a Tarragona. Una altra regió, amb capital a Manresa, integraria les comarques del Bages, l'Anoia, el Berguedà, l'Osona i la Cerdanya; i finalment, una última regió, amb capital a Tortosa —ciutat que històricament sempre ha reivindicat la cinquena província— formada per les comarques del baix Ebre, el Montsià, la Terra alta i la Ribera d'Ebre.

La regió de més extensió geogràfica serà la de les comarques de Ponent, i la de més concentració humana, òbviament, la de Barcelona. La més equilibrada sembla la de Girona, amb la novetat de la incorporació de la comarca del Ripollès a la regió, ja que sempre n'havia quedat exclosa. Una explicació d'aquesta circumstància pot raure en la construcció del túnel de Bianya, que unirà la comarca amb la Garrotxa, i la definitiva desestimació del projecte de túnel de Toses, que hagués facilitat la connexió del Ripollès amb la Cerdanya. Després de la construcció del túnel del Cadí, sembla molt més natural que la Cerdanya es relacioni amb el Berguedà i el Bages, que no pas amb el Ripollès.

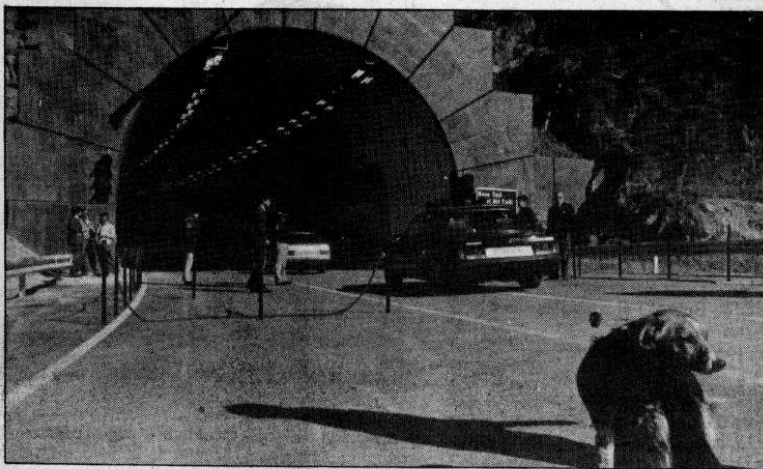
El projecte de convertir Catalunya en una província única no és cap novetat. És una antiga proposta del PSUC i també d'ERC. Per a aquests partits era, fa uns anys, un instrument d'aprofundiment de l'autogovern de Catalunya amb avantatges (la simplificació administrativa) i inconvenients (la pèrdua de pes específic de la Catalunya-ciutat i la reducció de Catalunya a la «província de Catalunya»).

Ara, però, es planteja la proposta des de la llei de règim provisional de les Diputacions i s'enfoca la transformació de Catalunya en província única per la porta falsa sense estratègia política, sense estratègia territorial i sense una voluntat constructiva de consens social i ciutadà entorn del tema.

Històricament és cert que la divisió provincial ha estat l'expressió paradigmàtica d'una proposta originada en un esquema de centralització de l'Estat i que la seva cristallització ha estat només burocràtic-administrativa i repressiva.

És també històricament cert que l'alternativa a l'actual divisió político-administrativa de Catalunya no ha estat la comarca per manca d'una tradició política que vagi més enllà de realitats geogràfiques més o menys consolidades.

És també cert, em sembla, que des de la mítica divisió comarcal de Pau Vila i de la ponència de la divisió territorial, Catalunya ha experimentat canvis socio-econòmics profun-

La construcció del túnel del Cadí i la desestimació del de Toses, juntament amb la construcció del de Bianya, ha provocat que la Cerdanya es decanti cap a la vessant central de Catalunya i, en canvi, el Ripollès s'incorpori a la regió de Girona, d'on, històricament, estava exclòs.

Catal-única

díssims i que avui la vella compartimentació comarcal ha sofert modificacions estructurals. Penso que és també cert que el poble de Catalunya aspira legítimament a veure propos-

tes que articulin una divisió territorial descentralitzada i desburocratitzada, que simplifiqui els nivells d'administració i aclareixi els sistemes de representació institucional fins fer de-

saparèixer tots els vestigis de representació política de segon grau (elecció indirecta).

Tot fa pensar, doncs, que se suscita ara un debat necessari, nou, urgent. Però tots els símptomes indiquen que les propostes que van sorgint tendeixen a perpetuar, consolidar i enfortir els models burocràtics i centralitzats i que es dissenya una estratègia de desmantellament dels ajuntaments i les corporacions locals.

Estem lluny de la racionalitat, el reequilibri territorial, la representativitat política garantida territorialment, la descentralització, la simplificació i la desburocratització.

Anem més aviat a un model més car, més centralitzat, més complex, més confús i amb més burocràcia de partits i institucions. Cal, doncs, començar de nou, junts, amb idees clares i fent-ho bé.

Éls que estem en contra de la província única no hi estem per por de perdre quotes de poder. Els ciutadans de les comarques de Girona temen amb raó, vingui d'on vingui el poder, que a Catal-única els diners dels gironins, o no es gastaran a les nostres comarques o els que s'hi gastin ho seran amb criteris extranyes.

La racionalitat demana un nou mapa, un model global i una negociació conjunta en el procés de redefinició de l'Estat. Qualsevol altra estratègia ens aboca a retrocessos.

JOAQUIM NADAL I FARRERAS

«Hi ha qui diu que la Generalitat no veuria malament uns càrrecs estatals a les regions»

«La proposta de l'executiu és dividir el principat en sis regions o vegueries»